41999D0008

A VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁG HATÁROZATA
(1999. április 28.)
az informátorok és bizalmi személyek díjazását szabályozó általános elvekről

(SCH/Com-ex (99)8 rev. 2)

A VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁG,

tekintettel a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 132. cikkére,

tekintettel a fenti egyezmény 70-76 cikkére,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

A Végrehajtó Bizottság jóváhagyja a Központi Csoport 1999. március 22-i, az informátorok és bizalmi személyek díjazását szabályozó általános elvekről szóló határozatát (SCH/C (99)25, SCH/Stup (98)72 Rev.2).

Luxembourg, 1999. április 28.

az elnök

C. H. SCHAPPER

SCH/Stup (98)72 Rev. 2

Tárgy: **Az informátorok és bizalmi személyek díjazását szabályozó általános elvek**

1. *Bevezető*

A kábítószerekkel kapcsolatos bűncselekményeknek, a súlyos bűncselekmények más formáinak és a szervezett bűnözésnek a nemzetközivé válása olyan terjedőben lévő jelenség, amely a schengeni térséget is érinti.

Az egyre professzionálisabb bűnözők a megváltozott jogi, gazdasági és technológiai keretfeltételek változásaihoz való rugalmas alkalmazkodással bűncselekményeket követnek el a kábítószerek tiltott kereskedelme terén, üzleti, társasági formák felhasználásával illegális ügyleteket legális gazdasági tevékenységekkel kapcsolnak össze, és készek arra, hogy céljaikat, nevezetesen nyereségük maximalizálását és hatalmi törekvéseik kielégítését könyörtelenül, a személyek és vagyontárgyak ellen irányuló erőszakkal vagy az azzal való fenyegetéssel, valamint a politikára, a gazdaságra és a közigazgatásra gyakorolt befolyásuk felhasználásával érjék el.

A kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó bűnszervezetek működési módját mind befelé, mind kifelé a szakosodás, a munkamegosztás és a tagolódás jellemzi. Az illegális nyereséget visszaforgatják újabb bűnözői tevékenységekbe, vagy legális gazdasági tevékenységekbe fektetik befolyásszerzés, illetve bűnözői monopólium létrehozása céljából.

Így még a különleges nyomozástechnikai módszerek is egyre eredménytelenebbé válnak. Ezért a kábítószerek területén a szervezett bűnözés felismerésére és leküzdésére egyre fontosabb technikává válik az információk aktív és leplezett begyűjtése együttesen operatív nyomozási módszerek alkalmazásával, valamint az információk rendszeres elemzése. E tekintetben különös figyelmet kell fordítani a bizalmi személyek tervszerű, összehangolt és célzott alkalmazására, valamint az informátorok felhasználására.

A bizalmi személyeknek és informátoroknak meg kell nyerniük a bűnözők bizalmát azért, hogy ennek révén olyan pozícióba juthassanak, amelyből felfedhetik a zárt bűnszervezeteket és azok struktúráját.

Az elnökség ezért körkérdést intézett a schengeni államokhoz (lásd Doc. SCH/Stup (98)25), és ezután a válaszokat ismertető Doc. SCH/Stup (98)60 Rev. dokumentumot ezen államok rendelkezésére bocsátotta. A felmérés azt mutatta, hogy a schengeni államokban az informátorok és bizalmi személyek díjazásával kapcsolatos jogi helyzet – és részben a joggyakorlat is – nagymértékben eltérő. Ezért 1998. október 21-i ülésén a „Kábítószer" munkacsoport közös, nem kötelező jellegű iránymutatások összeállításáról egyezett meg az informátorok és bizalmi személyek díjazása és a nem anyagi jellegű előnyök biztosítása kapcsán.

A bizalmi személyek és informátorok díjazását szabályozó általános elveket nem kötelező jellegű iránymutatásként lehet a schengeni területen használni, a céljuk az, hogy hozzájáruljanak a vámhatóságok, a határrendészet és a rendőrség együttműködésének továbbfejlesztéséhez ezen az érzékeny területen. Ezenkívül tájékozódási pontként is szolgálnak azoknak a schengeni államoknak, amelyek jelenleg hasonló szabályok kidolgozásán vagy kiegészítésén munkálkodnak.

2. *Általános megjegyzések*

A bizalmi személyek és informátorok motivációja a rendőrséggel, a határrendészeti és a vámhatóságokkal történő együttműködésre gyakorta anyagi természetű. Ezért számukra olyan pénzbeli ösztönzést kell nyújtani, amely megfelelően számításba veszi a piaci adottságokat és személyes körülményeiket, a művelet által megkívánt képességeket és készségeket, valamint arányos a felmerülő kockázattal és a nyomozás eredményével. A gazdaságossági megfontolások szintén szerepet játszanak, hiszen a bizalmi személyek és informátorok alkalmazása gyakorta bizonyul olcsóbb megoldásnak.

A következő útmutatások schengeni területen való figyelembevétele elsősorban azt teszi lehetővé, hogy teljesüljenek a kábítószeres nyomozásokra vonatkozó taktikai és jogi követelmények, miközben figyelembe veszik a kétoldalú és regionális jellemzőket és a bűncselekmények sajátos jellegét és egyszersmind megakadályozhatja a bizalmi személyek „turizmusát" is, amikor a rendőri, határrendészeti és vámhatóságok – kétoldalú szinten vagy a schengeni terület egészének szintjén – egymással nemkívánatos módon versengve bíznak meg bizalmi személyeket.

3. *Elvek*

Ezek az elvek nem sértik a nemzeti rendelkezéseket.

A bizalmi személyek és az informátorok díjazásának megfelelő arányban kell állnia egyrészt a bűnüldöző szervek által elért nyomozati eredménnyel, és/vagy a meghozott intézkedéseknek köszönhetően elhárított veszéllyel, másrészt pedig a bizalmi személy/informátor személyes részvételének mértékével és az általa vállalt kockázattal. A pénzbeli ösztönzés nem indíthatja az informátort vagy bizalmi személyt bűncselekmény elkövetésére.

A legfontosabb kritériumok a következők:

– Az információ mennyisége és annak eredménye, például a lefoglalt kábítószerek értéke és mennyisége, a letartóztatott bűnözők száma és jelentősége, illetve az elkobzott vagyon értéke.

– Az információ minősége, például stratégiailag vagy taktikailag hasznos információ a bűnözők által alkalmazott módszerekről, logisztikai útvonalakról, a bűnszervezet céljairól, és arról, hogy hogyan reagál a bűnüldöző hatóságok intézkedéseire.

– A bizalmi személy és az informátor személyes jellemzői, például részvételének mértéke, különös nehézségek, kockázatok és veszélyek, megbízhatóság és motiváció.

– A bűnözői struktúra/bűnszervezet jelentősége vagy a tagok bűnöző tevékenységének felderítése, ezek hatása a bűnözői környezetre, beszivárgásuk mértéke a közéleti struktúrákba, a tényleges vagy potenciális károk, az ügy társadalmi jelentősége és annak mértéke, hogy az ügy mennyiben ered a helyi bűnözési környezetből, ideértve az információ stratégiai célokra való feldolgozását is.

Az együttműködésért járó díjazás általában esethez kötődő együttműködés függvénye. Nem szabad arra törekedni, hogy a bizalmi személy, illetve az informátor számára meghatározatlan időre megélhetést biztosítanak.

A bizalmi személyek/informátorok érdekében különleges védelmi vagy posztoperatív intézkedéseket (mint például tanúvédelem) lehet hozni, továbbá rendelkezések hozhatók szociális védelem nyújtásáról.

A bizalmi személy/informátor részéről felmerült kiadásokat (költségeket) elkülönítve meg lehet téríteni.

A kifizetés a megbízás elvégzése után történik. Részfizetéseket a megbízás részeinek elvégzése után lehet teljesíteni. Előleget nem szabad fizetni.

Az ilyen típusú jövedelmekre a nemzeti adóügyi és szociális biztonsági járulékokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Ezeket a költségeket általában a nyomozást végző rendőri vagy vámhatóság viseli. Ha a nyomozást több schengeni szerv közösen végzi, már korai szakaszban egyezségre kell jutni a költségek megosztásáról. Harmadik személyek hozzájárulásait elvileg nem lehet a bizalmi személyek és az informátorok díjazásába beszámítani.

A különböző schengeni államokban hatályos nemzeti jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően nem anyagi juttatásokat is lehet nyújtani. Ezeket anyagi hozzájárulásnak lehet beszámítani. Az e tekintetben számításba jövő tényezők a juttatás természete, annak fontossága a bizalmi személy vagy az informátor számára és az állam oldalán annak biztosítása kapcsán felmerülő költségek. A nem anyagi juttatás kategóriájába tartozik a védelmi intézkedések megtétele veszély esetén, a fogva tartás fokozatának enyhítése és a büntetés részleges vagy teljes elengedése a nemzeti jogszabályoknak megfelelően.

Amennyiben a bizalmi személy vagy az informátor nem megfelelően jár el, például egy konkrét esetben nem tartja be a megállapodást vagy bűncselekményt követ el, tudatosan vagy gondatlanságból hamis információt közöl, felróható módon elmulasztja a kapott utasítások teljesítését, vagy szándékosan eltér a taktikai irányvonaltól, a díjazás csökkenthető, megtagadható vagy annak teljes összege visszakövetelhető a nem megfelelő magatartás súlyosságának függvényében. Amennyiben ilyen esetben két vagy több schengeni állam érintett vagy válhat érintetté, az érintett nemzeti szervek a lehető leghamarabb értesítik egymást („figyelmeztető jelentés”).

Az illetékes központi hatóságoknak tájékoztatniuk kell egymást a különböző államokban jelenleg érvényes irányadó díjazási összegekről.